

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUTETTUIJEN ALUEELLISESTA KANNATUKSESTA KUNNALLISVAALEISSA 1968

Risto Sänkiäho

Johdanto

Poliittisen ekologian tutkimuksissa on yleensä päähuomio kiinnitetty puolueiden kannatuksen tarkasteluun. Vain poikkeustapauksissa on pyritty kartoittamaan yksityisten ehdokkaiden saamaa kannatusta ja tämäkin on tehty vain joidenkin presidentinvaalien yhteydessä. Siksi ehdokkaiden alueellinen kannatus sekä valtiollisissa että kunnallisissa vaaleissa onkin jäänyt melkein vaille huomiota.

Tämä tutkimus pyrkii osaltaan hieman valaisemaan yksityisten ehdokkaiden kannatuksen alueellista jakautumista kunnallisvaaleissa. Tutkimusaineisto käsittää vain ne Helsingin kaupunginvaltuustoon pyrkinneet ehdokkaat, jotka tulivat valituiksi vuoden 1968 kunnallisvaaleissa. Valtuutettujen alueellista kannatusta selvitetään sekä äänestysalueiden että kaupunginosien pohjalta. Äänestysalueita oli kyseisissä vaaleissa yhteensä 193. Mutta koska viimeinen näistä käsitti koko kaupungin ollen ilman vakinaista osoitetta olevien äänestysalue, jätettiin tämä tarkastelun ulkopuolelle. Kaupunginosa oli vastaavana aikana 54. Näistä on kuitenkin eräät pienimmät tässä tarkastelussa jouduttu liittämään johonkin toiseen kaupunginosaan, koska ne eivät yksinään muodosta äänestysaluetta. Kaupunginosa n:o 19 (Mustikkamaa) on täten yhdistetty kaupunginosaan n:o 1 (Kruunuhaka), n:o 27 (Vanhakaupunki) n:oon 23 (Toukola), n:o 44 (Tammisalo) ja n:o 50 (Villinki) n:oon 49 (Laajasalo) sekä n:o 53 (Ulkosaaret) n:oon 52 (Suomenlinna).

Valtuutettujen alueellisen kannatuksen kartoittamisen ohella pyritään tutkimuksessa testaamaan nurkkapatriotismia kaupunkimaisessa yhteisössä.

Valtuutettujen kannatuksen väliset yhteydet

Valtuutettujen väliset korrelaatiot, jotka on laskettu absoluuttisista äänimääristä 192 äänestysalueesta, osoittavat, ketkä valtuutetut saavat kannatuksensa samoista äänestysalueista ja keiden kannatus on eri äänes-

tysalueissa. Koska äänestysalueet ovat suunnilleen samankokoisia, voitiin käyttää absoluuttisia lukuja suhdelukujen asemesta, vaikka yleensä poliittisessa ekologiassa operoidaan suhdeluilla.

Valtuutettujen väliset korrelaatiot ovat taulukossa 1. Korrelaatiomatriisissa on paljon suuria positiivisia korrelaatioita, mutta vain harvoja suuria negatiivisia korrelaatioita. Tämä osoittaa, etteivät valitut valtuutetut saa kannatustaan täysin eri alueilta, vaan melkein kaikki valtuutetut saavat ääniä koko kaupungin alueelta.

Taulukosta 2 selviää taulukossa 1 käytetty numerointi, missä valitut valtuutetut ovat listanumeronsa mukaisessa järjestyksessä. Valtuutetut 1—4 kuuluvat Kehittyvän Helsingin kunnallisjärjestön ry vaaliliittoon (Smp), numero 5 (Loikkanen) keskustapuolueen vaaliliittoon (Kes), 6—15 ovat ruotsalaisen kansanpuolueen edustaja (Rkp), 16—23 Lkp:n valtuutetut, 22—44 ovat kokoomuslaisia (Kok), 45—65 sosialidemokraattiset valtuutetut (Sdp), 66 Tpsl:n Leivo-Larsson ja 67—77 ovat Skdl:n valtuutetut.

Porvarillisten puolueiden valtuutettujen kannatuksen välillä on yleensä positiivinen korrelaatio. Jos porvarillisiin puolueisiin ei lueta Smp:tta eli ns. vennamolaisia, jotka esiintyivät vaaleissa »Kehittyvän Helsingin kunnallisjärjestön vaaliliittona», on porvarillisten valtuutettujen kannatuksen välisistä kaikkiaan 780 korrelaatiosta negatiivisia 58 kappaletta. Näistä 30 on valtuutettu Heikkosen ja 20 valtuutettu Pettisen osalla. Näiden kahden kokoomuksen valtuutetun kannatusalueet poikkeavat täysin muista porvarillisten valtuutettujen kannatusalueista.

Vasemmistolaisten valtuutettujen välisistä 528 korrelaatiosta on negatiivisia vain 20 kappaletta, joista eniten, 8 kpl on valtuutettu Laurilan ja jonkin muun vasemmistolaisen valtuutetun välillä.

Porvarillisten ja vasemmistolaisten valtuutettujen kannatuksen välillä on yleensä negatiivinen korrelaatio eli nämä saavat kannatuksensa eri äänestysalueista. Lkp:n Kallialalla ei kuitenkaan ole yhtään negatiivista korrelaatiota kenenkään vasemmistolaisen kanssa, ja kokoomuksen Heikkosellakin on näitä vain 4 kappaletta. Vastaavasti eräillä vasemmiston valtuutetuilla on vain joitakin negatiivisia korrelaatioita porvarillisten valtuutettujen kanssa. Sosiaalidemokraattien Puntilalla ja Taipaleella on vain 2 ja A. K. Leskisellä 3 negatiivista korrelaatiota porvarillisten valtuutettujen kanssa.

Suurin korrelaatio on Rkp:n valtuutettujen Londenin ja Wittingin välillä (0.86) ja pienin Skdl:n Laineen sekä Rkp:n Melinin ja Wittingin että kokoomuksen Holkerin välillä (—0.49).

Eri vaaliliittojen osalta sisäiset korrelaatiot eli saman puolueen valtuutettujen väliset korrelaatiot poikkeavat suuresti toisistaan. Smp:n korrelaatiot ovat pieniä, sillä niiden suurin arvo on vain 0.32 V. Vennamon ja Willbergin välillä ja pienin 0.05 Palmrothin ja Willbergin välillä.

34 -16 19-04-08 20 55 52 23 40 51 41 60 52 59 48 35 24 09 32 25 25 22 52 52 47 56-09 59 65 41 05 48 12
 35 -17 12-08-10 17 52 56 23 40 55 44 56 62 62 47 26 23 07 16 24 16 11 39 49 32 34-10 43 47 29 07 27 05 54
 36 21 06 10 03-02-02-07-05-06-05-10-03-02-04-04 03 15 08 07 01-00 14 09-01-02 09 06-02 06 00 11 01-00-02-03
 37 -22 31-06-03 20 54 54 18 39 59 39 59 49 63 49 43 29 03 32 31 27 19 56 50 38 56-07 63 70 40 13 32 09 49 51-01
 38 -21 13 02-11 22 26 30 16 22 27 23 40 27 43 28 36 20-04 22 34 28 21 43 39 32 41-03 51 57 32 19 19 24 46 26 01 35
 39 -09 33-00 23 20 42 47 20 34 48 35 63 39 48 58 65 45 25 49 50 40 36 68 49 48 69-03 75 71 56 23 52 06 61 40 01 55 48
 40 -16 28-00-02 22 49 46 19 31 57 28 65 48 57 54 49 36 25 43 46 33 41 69 43 49 79 04 77 75 61 20 73 08 57 43 07 63 42 68
 41 -19 43-05-02 19 50 58 32 37 53 49 61 46 57 48 44 24 00 27 40 44 29 48 57 49 56-06 64 72 39 21 25 17 53 37 02 57 51 64 51
 42 -15 29 09-07 13 50 47 23 34 53 33 58 40 55 41 28 12 04 19 41 20 15 42 47 30 37-07 54 67 36 07 16 08 55 36 04 51 42 51 52 51
 43 -08 25-04 07 14 24 37 14 24 31 38 29 27 30 20 24 13 03 25 33 32 20 27 54 37 35-05 32 41 23 08 14 06 32 27 01 36 30 41 29 46 32
 44 -09 23-01-08 24 43 50 26 40 44 38 51 43 48 44 37 19 10 34 38 38 18 44 43 38 48-03 49 57 42 11 31 15 48 38-01 47 39 49 50 60 42 41
 45 61 08 40 35-01-26-18-14-19-34 00-26-24-38-18 02 04 11 12-06 08 22-12-27 01-14 12-22-21-18 06-17-09-21-19 14-26-13-15-19-23-16-02-14
 46 50 02 19 27 05-29-28-13-28-35-16-32-30-41-15 11 07 15 18-05-02 17-05-33 00-20 04-19-27-14 05-13-16-26-21-08-31-20-18-23-28-28-18-20 62
 47 56 07 20 31 03-34-24-17-26-40-08-36-34-43-25-03-09 12 08-08 14 14-21-34 01-21 13-28-27-17-00-18-10-25-25-00-33-22-20-26-22-27-06-12 75 64
 48 39 00 14 25 01-23-17-02-17-28-07-18-26-32-09 30 11 16 21 09 17 31 04-14 09-05 08-01-13-04 04-09-12-16-15-08-17-06-01-14-09-15-02-02 54 60 59
 49 24 16 06 12 09 00 05 03-00-02 11 07-00-04 14 35 26 16 35 23 35 31 25 02 25 17 09 20 20 12 11 11 03 05 03 03 11 13 21 16 15 06 12 19 40 40 42 51
 50 26 03 09 28 03-08-06-00-08-07-03-01-11-13 05 25 20 13 27 20 14 17 09-13 10 05-02 10-03-06 16 05-13-09-08-08-00-05 06 02-09-06-01 03 36 39 35 52 37
 51 52 08 24 32 08-30-31-12-27-38-17-28-31-42-13 21 11 18 24 03 12 24 02-30 08-06 06-07-17-01 02 01-14-16-18-00-26-18-03-11-20-21-09-15 67 63 71 68 40 45
 52 23 03 10 09-07-18-09-09-03-20-01-13-16-20-08 03 05 07 09-01 08 18-05-12 04-03 09-10-03-12 08-08-00-16-04 13-03-07-01-06-07-11-01-02 39 29 38 18 25 16 29
 53 16 20 04 18 06-14 01-05-09-05-00-08-10-12-07 12 02 17 20 11 26 16 09-02 12 09 01 02 04 01 17 06-01 00-07 14 02 01 10 03 08-03 29 11 34 24 42 29 31 17 32 25
 54 18 09 07 01 31 35 41 09 25 35 40 38 35 36 37 29 18 08 27 18 28 27 41 23 44 41-06 39 40 23 06 30-08 43 41-15 31 24 36 33 27 20 27 27 18 14 17 20 29 15 22-01 13
 55 09-05 04-03-05-13-12-07-15-11-11-13-13-14-10 06-09 02-07-07 12-04-13-01-10 06-10-12-08 04-07-07-12-13 07-08-06-05-08-09-10-07-12 11 14 11 25 13 02 16 04 14-02
 56 12 04-03 15-13-15-08-06-07-20 03-13-14-20-11 05 00 12 02 14 12 04-08-01-03-02 22-12-12-06 05-08 08-02-10 02-07-03-02-09-04-09 05-04 33 27 38 24 25 21 29 27 19 04 03
 57 18-00-01 07 17 12 17 09 07 15 17 14 19 12 08 26 13 14 05 25 13 06 06 18 04 16 09 21 09 27-05 15 17-08-02 06 09 16 01 04 00 08 18 21 16 19 20 21 17 11 09 21 00 07
 58 46 17 27 28 10-13-04-08-08-22 08-16-21-23-06 11 10 11 15 03 21 24-02-17 11-06-01-05-08-13 08-11-14-10-11-04-12-10-02-12-02-14 03 00 61 49 67 48 36 30 56 29 35 25 07 27 20
 59 14-08 01 13-09-20-13-12-09-20-06-13-20-19-08 11 11 11 09 03 08 10 06-19 04-02 10-01-08 00 08 04 04-07-18-06-09-05 05-03-16-18-08-16 35 31 40 40 31 33 48 17 30 12 14 21 17 30
 60 43 10 34 15 03-04-11-13-13-13-06-14-13-12-12-11 03 07 04-11-02-02-15-13-10-08-00-15-12-10-07-04-07-09-14 20-10-06-11-07-14-08-07-14 21 13 10-00-10 01 15-02-00-03 10-03 01 01-03
 61 25-05 13 17-08-34-23-15-27-31-07-35-31-33-28-09-05 02-02-02 09 09-20-24-03-20 02-30-24-17-06-17-05-21-20-14-25-14-25-23-21-19-01-13 49 49 54 39 24 21 46 32 23 04-01 16 19 42 37 04
 62 23 18 14 14 09-18-14-05-09-23 08-16-24-23-16 05-09 12 06-02 18 14-06-06-03-08 16-14-09-06-00-09 02-13-18-02-14-04-12-12-03-12 07-08 47 37 54 41 30 17 39 27 28 12 03 21 18 49 31 03
 63 38 05 12 10 00-15-05-15-08-17 09-17-17-13-10-05-04 09 09-09 11 06-14-20-02-06 10-15-12-06-01-07-05-01-09-15-08-12-05-12-08-10 02-01 38 36 57 35 20 18 38 29 18 23 02 21 12 42 23 05
 64 35 02 22 23-00-31-32-17-26-35-25-29-30-37-23 03 06 12 09 05 06 25-03-26-10-14 11-17-19-15-03-14-10-23-24 17-28-14-12-16-18-20-14-16 46 48 51 45 33 27 50 26 23 00 19 08 45 28 10
 65 -01 06 01 17-03 19 24 37 19 08 21 18 04 18 13 10 09 08 08 29 21 04-04 12 05-10 11 02-09 06 02-03-00 03-18 05 07 03-03 14-07-01 01 10 21 17 22 19 21 07 07 13 15-03 19 03 17 08-07
 66 59-00 19 27-05-27-18-12-18-34-05-31-26-39-24-10 01 22 02-14 05 16-21-27-03-20 17-31-30-24-04-15-17-19-25 08-30-24-18-25-25-22-05-17 70 59 70 56 32 27 63 35 24 17 18 29 18 53 31 25
 67 39-12 11 23 01-32-35-13-28-37-26-40-36-42-34-27-12 08-17-17-18-09-34-42-25-37 06-40-45-30 02-27-19-35-31 09-39-32-37-39-42-29-22-36 40 39 43 32 05 17 41 21 23-16 12 11 00 26 17 19
 68 42 04 18 18 01-25-18-15-14-21-04-26-16-26-19-06-11 04 04-11 04 19-19-21 01-14 04-23-20-18-10-12-12-13-07 06-20-16-12-20-18-15-01-12 49 51 52 41 20 25 46 26 19 16 12 17 08 39 18 18
 69 43-10 09 09 01-30-27-14-27-33-14-33-31-34-30-20-18 11-09-19-15-06-26-32-18-34 11-39-37-25 00-21-21-28-23 02-34-21-32-27-36-25-17-23 50 45 55 36 12 20 45 28 24-08 14 22 14 35 26 09
 70 53-16 15 24-05-36-39-18-33-43-25-41-38-46-31-13-12 02 05-11-08 09-26-45-18-29 03-37-42-33-01-22-20-35-30 06-37-31-33-32-42-31-22-28 62 61 65 49 25 48 60 28 22 04 08 23 12 45 38 18
 71 30-12 27 11-12-18-29-09-26-27-23-26-23-27-22-15-09 07-07-13-17-11-19-27-20-24 06-19-33-24 01-15-12-26-21 17-28-23-29-24-28-20-19-26 23 23 17 16-18 10 26 01 01-18 09-02-01 02 05 46
 72 52-05 12 12 01-37-25-18-23-37-10-39-31-38-31-24-14 08-05-18-04 06-29-33-16-25 10-40-35-24-07-19-20-22-26 06-36-21-28-31-32-25-13-17 52 48 65 42 20 22 51 28 23 11 16 19 09 50 27 07
 73 52-19 07 21-05-42-44-25-34-46-25-49-45-49-41-26-18 15-11-22-10 00-37-43-21-38 28-49-47-32-01-25-14-36-35 05-45-32-36-36-47-34-19-35 63 55 70 43 17 26 56 28 22 00 09 32 07 46 33 13
 74 52-08 21 21-01-35-31-20-30-39-21-38-33-42-31-17-14 06 01-14-07 07-27-38-12-29 08-36-36-25-08-19-18-26-23 03-33-31-32-30-40-25-19-19 60 52 69 44 15 27 60 23 21 03 07 24 14 51 29 18
 75 47-13 20 28 07-29-23-21-21-28-14-30-30-30-22-04-02 18 09-11-02 12-09-35-03-18 13-24-28-18-02-09-16-17-18 04-21-21-20-21-30-24-19-15 49 55 55 44 24 33 55 30 31 09 23 26 21 43 36 21
 76 57-10 18 27-01-38-39-23-36-43-25-41-41-45-33-10-08 04 09-11-04 04-26-41-16-30 04-34-39-18-06-22-14-30-32 00-40-21-30-31-38-31-23-28 54 62 65 49 24 29 61 23 20 01 15 21 11 45 30 24
 77 47-10 11 10-02-30-30-11-27-34-15-38-32-37-31-19-15 07 00-21-08 05-28-35-13-25 13-41-34-24-01-21-15-24-28 25-36-23-31-30-35-23-14-21 55 43 63 37 17 20 47 24 27 06 15 22 10 39 25 09

Rkp:n valtuutetuilla on suuret sisäiset korrelaatiot. Suurin on jo edellä mainittu Londenin ja Wittingin välinen (0.86) ja pieninkin korrelaatio, Juthas'in ja Wittingin välinen (0.35), on suurempi kuin Smp:n suurin arvo. Ruotsalaisista erottuu Ehnroothin, Londenin, Melinin ja Wittingin muodostama ryhmä, joka saa kannatuksensa samoista äänestysalueista.

Lkp:n sisällä on vain joitakin suuria positiivisia korrelaatioita, ja yleisen linjan muodostavat suhteellisen pienet korrelaatiot. Maksimiarvo on Aron ja Tarjanteen välinen 0.71 ja minimiarvo Kallialan ja Lopin välinen 0.14. Lkp:ssä ei ole mitään selvää »veljeskuntaa», mikä saisi kannatuksensa suunnilleen samoilta alueilta.

Kokoomuksen sisällä on sekä suuria että pieniä korrelaatioita. Suurin arvo on 0.79, minkä suuruinen korrelaatio on Haralla sekä Katajavuoren että Ravealan kanssa ja Holkerin ja Ilaskiven välillä. Pienin arvo, peräti negatiivinen —0.10, on Heikkosen sekä Holkerin että Liinpään välillä. Kokoomuksen sisällä on kokonaista 23 negatiivista korrelaatiota, jotka kuitenkin kaikki kasaantuvat kahdelle valtuutetulle, Heikkoselle ja Pettiselle. Kokoomuksen Haran, Holkerin, Ilaskiven, Rahkamon ja Ravealan väliset korrelaatiot ovat huomattavan korkeat, minkä vuoksi näiden valtuutettujen voidaan katsoa muodostavan kokoomuksen »veljeskunnan».

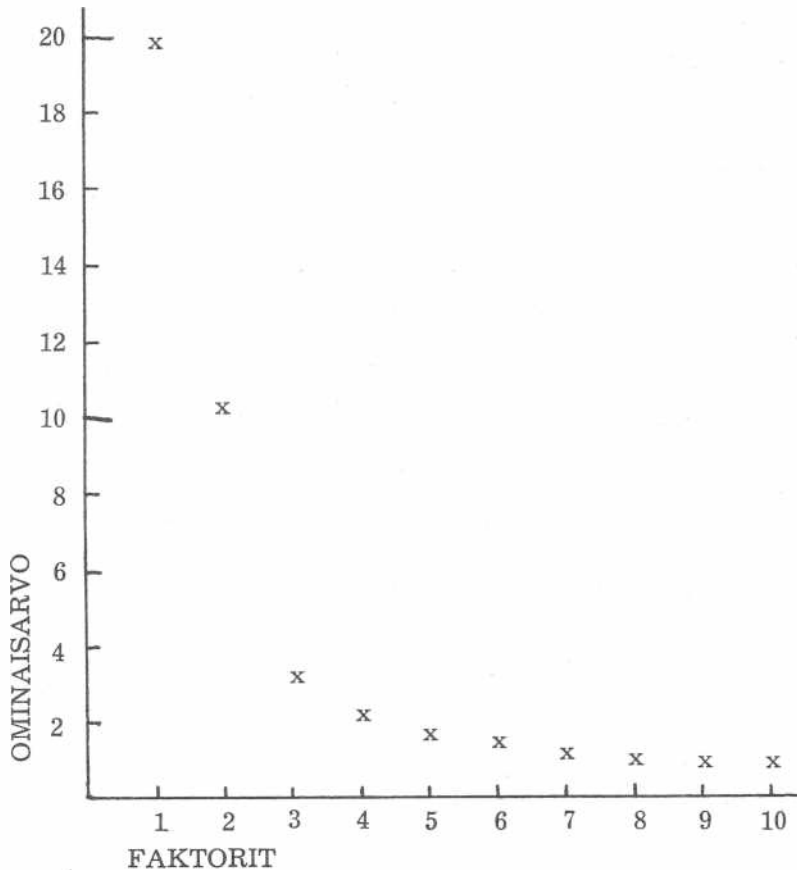
Sdp:n sisäiset korrelaatiot ovat yleensä selvästi positiivisia, mutta eivät kovinkaan suuria, vaikka maksimiarvo onkin 0.75 V. Leskisen ja Paasiavuoren välillä. Pienin arvo on negatiivinen kuten kokoomuksen sisälläkin —0.07 Laurilan ja Norrménin välillä. Sdp:n valtuutettujen välillä on 13 negatiivista korrelaatiota, jotka kuten kokoomuksenkin tapauksessa kasaantuvat vain joillekin valtuutetuille. Nämä ovat Laurila, Ukkola ja Norrmén. Sosiaalidemokraattien »veljeskunnan» muodostavat V. Leskinen, Burman, Paasi vuori, Karkinen, Tuomioja ja Vuorela.

Skdl:n sisäiset korrelaatiot ovat kautta linjan melko suuria, mikä osoittaa, että sen valtuutetut saavat kannatuksensa suunnilleen samoilta alueilta. Vain Rkp:llä on suuremmat sisäiset korrelaatiot kuin Skdl:llä. Suurin Skdl:n sisäinen arvo on 0.76 Hyvösen ja Saarnion välillä ja pienin 0.20 Hautalan ja Jokisen välillä. Skdl:n »veljeskunnan» muodostavat Hyvönen, Kilpi, Laine ja Saarnio, jotka Tuominen mukaanluettuna saivat eniten ääniä Skdl:n vaaliliitossa.

Tarkastelemalla kaikkien vaaliliittojen »veljeskuntia» ja ottamalla huomioon, että myös Lkp:n Aron ja Tarjanteen välillä on suuri positiivinen korrelaatio, huomataan, että eri vaaliliittojen pääehdokkaat saavat kannatuksensa suunnilleen samoilta alueilta. Nämä tietenkin muodostavat myös kunkin puolueen kannatusalueen. Tämän selittäminen ei olekaan niin yksinkertainen asia kuin tällaisen riippuvuussuhteen löytäminen. Toisaalta voitaneen väittää, että kunkin puolueen kannatus koostuu yleensä vain

päähdökkaiden saamasta kannatuksesta, mutta toisaalta myös, että puolueen kannattajat ovat alttiimpia äänestämään puolueensa keulakuvia kuin tuntemattomampia nimiä. Viimeksi mainittu väite lienee oikeampi, sillä television ja radion vaikutuksen vuoksi puolueen johtomiehet ja heidän esiintymisensä samaistetaan helpommin puolueeseen kuin tuntemattomat nimet. Lisäksi on huomattavien puolueiden piirissä selvää suuntautumista englantilaiseen järjestelmään, jossa puolue pyritään samaistamaan puolueen puheenjohtajaan. Lisäksi on haastattelututkimuksista käynyt ilmi, että äänestäjät valitsevat ensisijaisesti puolueen ja vasta toissijaisesti ehdokkaan.¹

Valtuutettujen välisistä korrelaatioista jatkettiin analyysia faktoroidulla korrelaatiomatriisi. Ominaisarvojen mukaan otettiin pääakseliratkaisun jälkeen rotaatioon mukaan vain kolme faktoria, sillä Cattelin »Scree-testin» mukaisesti kolmannen faktorin jälkeen ominaisarvot pienevät melko suoraviivaisesti (Kuvio 1). Tehdyissä faktorianalyysi-

Kuvio 1 Faktoreiden ominaisarvot

sisä kokeissa on huomattu, että satunnaisluvuista lasketuista aineistoista saatujen faktoreiden ominaisarvot pienenevät juuri suoraviivaisessa suhteessa, minkä vuoksi niitä faktoreita, joiden ominaisarvot käyttäytyvät tällä tavoin, ei ole syytä ottaa mukaan analyysiin.²

Varimax-rotatation tulos on taulukossa 2. Faktoriansalyysissa pidettiin mukana kaikki valtuutetut, vaikka joillakin on kolmen faktorin ratkaisussa hyvin pieni kommunaliteetti, mikä osoittaa, että näiden valtuutettujen alueellinen kannatus ei tuo lisäselitystä faktoriansalyysiin eli näiden valtuutettujen alueellinen kannatus ei riipu faktoriansalyysin kolmesta »perustekijästä». Kommunalteeteiltaan heikot valtuutetut ovat: Smp:n P. Vennamo, kokoomuksen Heikkonen, Katajamäki, Korvenheimo ja Pettinen sekä Sdp:n Ukkola, Laurila ja Norrmén. Näiden valtuutettujen poistaminen analyysistä korottaisi luonnollisesti kokonaisvarianssin selittymistä, mikä kolmella faktorilla nyt on 43.4 % jakautuen eri pääakseliratkaisun faktoreille seuraavasti: 1 = 25.8 %, 2 = 13.4 % ja 3 = 4.2 %.

Ensimmäisellä varimax-rotatation faktorilla saavat seuraavat valtuutetut suurimmat lataukset: Holkeri (Kok) 0.82, Aro (Lkp) 0.81, Tarjanne (Lkp) 0.80, Rahkamo (Kok) 0.80, Hara (Kok) 0.78, Ilaskivi (Kok) 0.75, Raveala (Kok) 0.74, Juhola (Kok) 0.63, Klemola (Kok) 0.62 ja Katajavuori (Kok) 0.61. Koska muutkin Lkp:n ja Kok:n valtuutetut saavat tällä faktorilla huomattavia latauksia, voidaan sitä nimittää suomenkielisen porvarillisuuden faktoriksi.

Rkp:n valtuutetut saavat tällä faktorilla suomenkielisen porvarillisuuden suuntaiset lataukset, joista suurin osa Melinillä 0.51. Smp:sta saa vain valtuutettu Palmroth suomenkielisen porvarillisuuden suuntaisen latauksen (0.39). Kaikki Skdl:n valtuutetut ja ainoa Tpsl:n valtuutettu saavat erisuuntaisen latauksen kuin Lkp:n ja Kok:n valtuutetut. Sdp:n valtuutetuilla on joitakin huomattavia suomenkielisen porvarillisuuden suuntaisia latauksia: Puntila 0.40 ja Taipale 0.36.

Toisen faktorin huomattavimmat lataukset ovat: Paasivuori (Sdp) —0.87, V. Leskinen (Sdp) —0.82, Leivo-Larsson (Tpsl) —0.79, Tuomioja (Sdp) —0.79, Hyvönen (Skdl) —0.76, Burman (Sdp) —0.74, Laine (Skdl) —0.73, Saarnio (Skdl) —0.72, Meltti (Skdl) —0.72 ja Vuorela (Sdp) —0.71. Muutkin vasemmiston valtuutetut saavat tällä faktorilla huomattavia latauksia. Tämän vuoksi nimeksi voidaan antaa vasemmistolaisuuden faktori.

Smp:n valtuutetut saavat vasemmistolaisuuden faktorilla tämän suuntaiset lataukset, V. Vennamon lataus peräti —0.68. Porvaripuolueiden valtuutetut saavat yleensä vasemmistolaisuuden suhteen toisen merkkiset lataukset. Vain eräillä Lkp:n valtuutetuilla on huomattavia vasemmiston suuntaisia latauksia (Paavola, Kalliala ja Klemola).

Taulukko 2 Valtuutettujen välisten suhteiden faktorikuvauksen varimax-rotatio

	1	2	3	h ²
1. Vennamo V.	-.0573	-.6812	-.0057	.46730
2. Palmroth	.3951	-.0742	-.1281	.17803
3. Vennamo P.	.0672	-.2667	.0149	.07588
4. Willberg	.0507	-.3538	.0059	.12777
5. Loikkanen	.2379	-.0751	-.2323	.11619
6. Appelqvist	.3089	.2432	-.7264	.68224
7. Ehnrooth	.3179	.1440	-.8405	.82833
8. Juthas	.1031	.0927	-.5277	.29774
9. Laurent	.1776	.1613	-.7303	.59092
10. Londen	.3509	.2965	-.7382	.75592
11. von Martens	.1963	-.0188	-.7886	.66078
12. Melin	.5177	.2366	-.7234	.84736
13. Procopé	.2565	.2505	-.7572	.70179
14. Witting	.3303	.3440	-.7618	.80781
15. Zilliacus	.4924	.1342	-.6300	.65747
16. Aro	.8137	-.0671	.0034	.66658
17. Berner	.4776	-.0561	-.1151	.24449
18. Kalliala	.2823	-.2178	-.0091	.12720
19. Klemola	.6237	-.2090	-.0345	.43395
20. Loppi	.5654	.0209	-.0689	.32489
21. Mäkinen-Ollinen	.5553	-.1412	-.0601	.33197
22. Paavola	.4893	-.2774	-.0682	.32099
23. Tarjanne	.8072	.0853	-.2197	.70705
24. Ahla	.4657	.3003	-.3720	.44544
25. Apajalahti	.5790	-.0597	-.3117	.43603
26. Hara	.7811	.1174	-.2710	.69740
27. Heikkonen	.0109	-.1189	.0956	.02340
28. Holkeri	.8249	.1938	-.2962	.80578
29. Ilaskivi	.7538	.2094	-.4020	.77364
30. Juhola	.6348	.1531	-.1563	.45089
31. Katajamäki	.2698	-.0504	.0119	.07548
32. Katajavuori	.6144	.1041	-.1340	.40631
33. Korvenheimo	.1501	.1772	.0590	.05743
34. Larmola	.5227	.1723	-.4562	.51106
35. Liinpää	.3134	.1770	-.5474	.42924
36. Pettinen	.0824	-.0451	.1057	.01999
37. Poukka	.5549	.2566	-.3985	.53259
38. Pusa	.5076	.1834	-.1583	.31631
39. Rahkamo	.8010	.1145	-.2435	.71409
40. Raveala	.7481	.1859	-.2708	.66748
41. Saari	.5991	.2158	-.3951	.56158
42. Saukkonen	.4329	.2143	-.3916	.38668
43. Vainikainen	.3892	.0346	-.2678	.22435
44. Voipio	.5106	.0962	-.3763	.41154
45. Leskinen V.	-.0215	-.8206	.0661	.67827

46.	Burman	—,0076	—,7456	.1735	.58612
47.	Paasivuori	—,0685	—,8726	.1126	.77886
48.	Karkinen	.1793	—,7011	.1485	.54577
49.	Puntila	.4088	—,4730	.0082	.39098
50.	Salo	.2036	—,4727	.0644	.26910
51.	Tuomioja	.1488	—,7946	.2208	.70227
52.	Rantala	.0431	—,4121	.0629	.17563
53.	Airola	.2177	—,4089	.0641	.21873
54.	Taipale	.3653	—,2609	—,4170	.37547
55.	Ukkola	—,0235	—,1515	.1328	.04114
56.	Tuomi	.0447	—,3522	.0757	.13180
57.	Leskinen A. K.	.1670	—,2708	—,1894	.13713
58.	Vuorela	.0870	—,7181	—,0223	.52371
59.	Sänkiaho	.1260	—,4466	.1643	.24233
60.	Laurila	—,1059	—,1830	.0612	.04844
61.	Salmela	—,1048	—,5782	.1368	.36399
62.	Närhi	.0258	—,5590	.0369	.31447
63.	Lehtokoski	—,0566	—,5656	—,0683	.32782
64.	Syrjänen	.0394	—,5552	.2786	.38738
65.	Norrmén	.0637	—,1933	—,2233	.09127
66.	Leivo-Larsson	—,1264	—,7976	.0379	.65358
67.	Antikainen	—,3453	—,4940	.1889	.39895
68.	Donner	—,1221	—,6074	.0140	.38408
69.	Hautala	—,2922	—,6141	.0839	.46959
70.	Hyvönen	—,2295	—,7636	.1942	.67345
71.	Jokinen	—,2419	—,2248	.1894	.14489
72.	Kilpi	—,2617	—,6968	.0769	.56000
73.	Laine	—,3296	—,7333	.2152	.69270
74.	Meltti	—,2345	—,7245	.1314	.59721
75.	Peltola	—,0861	—,6843	.1214	.49040
76.	Saarnio	—,1911	—,7296	.2290	.62134
77.	Tuominen	—,2543	—,6531	.1030	.50183

Kolmannen faktorin suurimmat lataukset on seuraavilla valtuutetuilla: Ehnrooth (Rkp) —0.84, von Martens (Rkp) —0.78, Witting (Rkp) —0.76, Procopé (Rkp) —0.75, Londen (Rkp) —0.73, Laurent (Rkp) —0.73, Appelqvist (Rkp) —0.72, Melin (Rkp) —0.72, Zilliacus (Rkp) —0.63 ja Liinpää (Kok) —0.54. Yhdeksän suurinta latausta kolmannella faktorilla kuuluvat Rkp:n valtuutetuille, minkä nojalla faktorille voidaan antaa nimeksi ruotsalaisen porvarillisuuden faktori.

Kokoomuksen valtuutetut saavat yleensä tällä faktorilla ruotsinkielisen porvarillisuuden suuntaiset lataukset. Lkp:n valtuutetuista vain Tarjan-teella on jonkinlainen lataus tällä faktorilla. Vasemmiston valtuutetut saavat joitakin poikkeuksia lukuunottamatta tällä faktorilla ruotsalaisen porvarillisuuden suhteen vastakkaismerkkiset lataukset. Vasemmiston piirissä ovat selvinä poikkeuksina Sdp:n Taipale —0.41 ja Normén —0.22.

Kolmesta faktorista vain heikoin eli kolmas on melko selvä yhden puolueen faktori, kun taas muut faktorit muodostuvat suurimpien ideologisten vastakohtien, porvariston ja vasemmiston alueellisen kannatuksen eroista. Vain joitakin harvoja poikkeuksia lukuunottamatta kaikki saman puolueen valtuutetut saavat huomattavan latauksen samalla faktorilla.

Valtuutettujen ja vaaliliittojen väliset suhteet

Valtuutettujen suhteita eri vaaliliittoihin tutkittaessa viimeksi mainitut rajoitettiin vain niihin, joista ehdokkaita tuli valituksi. Laskettiin valtuutettujen ja vaaliliittojen väliset korrelaatiokertoimet, jolloin saatiin selville, minkä puolueen kannatusalueelle kunkin valtuutetun kannatus keskittyy. Valtuutettujen ja heidän vaaliliittojensa väliseen korrelaatioon vaikuttaa suurentavasti se, että nämä luvut eivät ole toisistaan riippumattomia, vaan vaaliliiton äänimäärään kuuluu myös ko. valtuutetun äänimäärä. Tämän vuoksi tapauksissa, joissa yksi valtuutettu sai suuren osan koko vaaliliiton äänistä (V. Vennamo), tuli valtuutetun ja vaaliliiton välillä jo teknisesti suuri korrelaatio.

Smp:n valtuutetuilla ei ole V. Vennamon teknistä suurta korrelaatiota (0.94) lukuunottamatta yhtään kovin suurta korrelaatiota vaaliliittonsa kanssa. Pienin korrelaatio on Palmrothilla (0.18).

Keskustapuolueen ainoalla valtuutetulla ei ole kovinkaan suurta korrelaatiota oman vaaliliittonsa kanssa (0.44). Rkp:n valtuutetuilla on sitä vastoin hyvin korkeat korrelaatiot vaaliliittonsa kannatuksen kanssa ainoana poikkeuksena Juthas (0.58). Suurin arvo on Ehnrothilla (0.94), mihin vaikuttaa suuresti myös hänen huomattava henkilökohtainen äänimääränsä, mikä on yli 30 % vaaliliiton äänimäärästä.

Lkp:n valtuutetuista saa Tarjanne suurimman korrelaation vaaliliittonsa kanssa (0.85), minkä lisäksi vain valtuutetut Aro ja Klemola saavat suurehkon korrelaation Lkp:n kannatuksen kanssa. Pienin arvo on Kallialalla 0.33.

Kokoomuksen valtuutettujen enemmistöllä on melko suuret korrelaatiot puolueen kannatuksen kanssa, mutta toisaalta monella kokoomuslaisella on hyvin pienet korrelaatiot puolueensa kannatuksen kanssa huippuna valtuutettu Heikkonen, jolla on ainut negatiivinen korrelaation oman ja vaaliliittonsa kannatuksen välillä (—0.02). Suurimmat korrelaatiot kokoomuksen kannatukseen on Holkerilla ja Ilaskivellä (kummallakin 0.90).

Sdp:n valtuutetuilla on vain joitakin suuria korrelaatioita oman puolueensa kannatukseen. Näiden lisäksi Sdp:n valtuutettujen korrelaatiot jakautuvat suhteellisen tasaisesti melko suuriin ja pieniin. Suurin arvo on

Taulukko 3 Valtuutettujen ja vaaliliittojen kannatuksen väliset korrelatiokertoimet

	Smp	Kes	Rkp	Lkp	Kok	Sdp	Tpsl	Skdl
1. Vennamo V.	94	47	-17	-00	-20	61	33	65
2. Palmroth	18	19	23	29	37	08	-04	-11
3. Vennamo P.	41	23	-03	09	02	26	06	19
4. Willberg	40	21	-06	09	-04	36	08	25
5. Loikkanen	12	44	27	30	27	04	04	-05
6. Appelqvist	-14	07	82	32	59	-34	-22	-45
7. Ehnrooth	-12	13	94	29	59	-30	-17	-47
8. Juthas	-12	09	58	14	27	-15	-12	-25
9. Laurent	-13	01	78	20	41	-30	-16	-41
10. Londen	-24	05	85	30	62	-41	-23	-52
11. von Martens	-03	23	78	19	44	-14	-10	-30
12. Melin	-18	14	93	51	77	-32	-24	-53
13. Procopé	-17	08	82	23	53	-36	-21	-47
14. Witting	-29	-00	86	27	65	-46	-25	-56
15. Zilliacus	-11	16	83	51	65	-20	-15	-44
16. Aro	-00	32	30	82	67	17	-09	-27
17. Berner	10	16	29	51	44	07	-04	-17
18. Kalliala	22	18	11	33	19	22	15	11
19. Klemola	23	42	23	68	47	21	02	-06
20. Loppi	-08	17	29	50	54	02	-12	-24
21. Mäkinen-Ollinen	08	21	24	46	46	15	-06	-15
22. Paavola	18	27	20	52	35	28	04	01
23. Tarjanne	-06	32	53	85	81	-07	-17	-39
24. Ahla	-24	13	54	41	63	-34	-19	-52
25. Apajalahti	03	35	48	54	60	03	-02	-25
26. Hara	-11	19	56	63	80	-14	-18	-42
27. Heikkonen	05	05	-09	01	-02	12	06	14
28. Holkeri	-16	23	62	76	90	-17	-23	-52
29. Ilaskivi	-17	23	66	64	90	-26	-22	-54
30. Juhola	-14	20	41	51	63	-14	-18	-36
31. Katajamäki	08	03	09	24	24	07	-07	-03
32. Katajavuori	-10	12	38	49	58	-10	-10	-29
33. Korvenheimo	-17	-04	05	05	17	-15	-13	-23
34. Larmola	-16	17	59	44	68	-25	-14	-41
35. Liinpää	-16	02	59	27	51	-25	-17	-37
36. Pettinen	23	07	-06	06	09	02	00	11
37. Poukka	-26	08	58	46	73	-30	-22	-50
38. Pusa	-19	12	33	45	61	-18	-14	-37
39. Rahkamo	-09	23	54	71	82	-12	-13	-43
40. Raveala	-13	17	55	61	83	-19	-18	-42
41. Saari	-20	17	61	46	74	-24	-21	-53
42. Saukkonen	-13	09	53	35	66	-27	-18	-39
43. Vainikainen	-09	23	34	30	46	-08	-03	-26
44. Voipio	-10	14	52	39	60	-17	-18	-37

45.	Leskinen V.	66	30	-25	02	-21	79	36	68
46.	Burman	56	32	-32	08	-28	77	40	65
47.	Paasivuori	61	36	-33	-07	-31	83	38	76
48.	Karkinen	45	29	-20	23	-10	78	33	51
49.	Puntila	28	22	05	39	22	52	18	17
50.	Salo	30	22	-06	22	01	53	16	31
51.	Tuomioja	60	40	-31	20	-15	87	45	68
52.	Rantala	27	18	-13	04	-06	37	12	31
53.	Airola	22	21	-05	17	08	41	07	24
54.	Taipale	14	33	41	38	41	22	10	-02
55.	Ukkola	10	-03	-14	-00	-10	24	07	18
56.	Tuomi	16	03	-13	01	-09	38	14	26
57.	Leskinen A. K.	18	23	18	18	13	27	07	11
58.	Vuorela	50	30	-12	14	-08	66	31	50
59.	Sänkiaho	18	12	-16	10	-07	51	22	33
60.	Laurila	46	22	-13	-09	-12	21	11	27
61.	Salmela	29	14	-30	-09	-29	54	28	50
62.	Närehi	27	31	-16	03	-12	53	32	42
63.	Lehtokoski	40	30	-13	-06	-14	50	31	46
64.	Syrjänen	41	24	-34	09	-20	61	29	51
65.	Norrmén	03	09	23	14	03	21	07	02
66.	Leivo-Larsson	62	32	-27	-07	-31	75	52	74
67.	Antikainen	43	09	-39	-29	-47	46	23	67
68.	Donner	48	18	-22	-08	-24	55	31	61
69.	Hautala	44	23	-33	-22	-39	52	52	68
70.	Hyvönen	54	22	-43	-16	-43	72	40	84
71.	Jokinen	36	13	-29	-17	-30	26	11	44
72.	Kilpi	51	22	-34	-23	-39	60	47	74
73.	Laine	54	15	-49	-27	-50	68	51	87
74.	Meltti	55	21	-38	-19	-39	64	40	79
75.	Peltola	53	29	-29	-03	-26	64	31	70
76.	Saarnio	62	29	-43	-13	-40	69	41	82
77.	Tuominen	47	17	-35	-22	-38	55	37	75

nytkin vaaliliitossa eniten ääniä saaneella eli Tuomiojalla (0.87), pienin Laurilalla ja Norrménilla (0.21).

Tpsl:n ainoan valtuutetun Leivo-Larssonin korrelaatio oman puolueensa kannatukseen on yllättävän pieni (0.52), koska hän sai peräti 54.6 % vaaliliittonsa äänistä. Tämä osoittaa sen, että Leivo-Larsson sai niissä äänestysalueissa, mihin hänen kannatuksensa keskittyi, lähes kaikki Tpsl:lle annetut äänet, ja muissa äänestysalueissa Tpsl:n äänet menivät vaaliliiton muille ehdokkaille.

Skdl:n valtuutetuilla on kautta linjan suuret korrelaatiot puolueensa kannatuksen poikkeuksena vain Jokinen (0.44), jolla on pienin arvo Skdl:n sisällä suurimman arvon ollessa valtuutettu Laineella (0.87). Melkein kaikkien vaaliliittojen kannatuksen ja jonkin valtuutetun kannatuksen välinen

suurin korrelaatio on tämän vaaliliiton jäsenellä, mistä kuitenkin poikkeuksen tekee keskustapuolueen vaaliliitto, jonka suurin korrelaatio on valtuutettu V. Vennamon kanssa (0.47), ja Tpsl, millä on yhtä suuri korrelaatio sekä Leivo-Larssonin (0.52) että Skdl:n Hautalan kannatuksen välillä.

Vastaavasti suurimmalla osalla valtuutetuista on suurin korrelaatio oman vaaliliittonsa kannatukseen. Tästä on kuitenkin 11 poikkeusta. Smp:n Palmrothilla on suurin korrelaatio kokoomuksen kanssa (0.37). Kahdella Lkp:n valtuutetulla on suurin korrelaatio niin ikään kokoomuksen kanssa, nimittäin Lopilla (0.54) ja Mäkinen-Ollisella (0.46), minkä suuruinen viimeksi mainitulla valtuutetulla on kyllä myös oman vaaliliittonsa kanssa.

Kokoomuksen valtuutetuilla on peräti neljällä yhtä suuri tai suurempi korrelaatio muun kuin oman vaaliliittonsa kannatuksen kanssa. Heikkosella on suurin korrelaatio ihme kyllä Skdl:n kanssa (0.14), Katajamäellä on sekä kokoomuksen että Lkp:n kanssa 0.24:n suuruinen korrelaatio. Liinpään suurin korrelaation arvo on hänen ja RKP:n kannatuksen välillä. Pettisen kannatus on sitä vastoin keskittynyt pikemminkin ns. vennamolaisien kuin kokoomuksen kanssa samoihin äänestysalueisiin (0.23).

Kolmella Sdp:n valtuutetulla on suurempi korrelaatio muun kuin oman vaaliliittonsa kanssa, kaikilla jopa eri vaaliliiton kanssa. Taipaleella on suurin arvo kokoomuksen kanssa (0.38), Laurilalla ns. vennamolaisten kanssa (0.46) ja Norrménilla Rkp:n kanssa (0.23).

Tpsl:n ainoa valtuutettu Leivo-Larsson saa korkeimman korrelaationsa Sdp:n kannatuksen kanssa (0.75). Vain Rkp:n ja Skdl:n valtuutetut saavat kaikki suurimman korrelaationsa oman vaaliliittonsa kannatuksen kanssa.

Valtuutettujen kannatus eri kaupunginosaryhmissä

Kaupunginosat jaetaan neljään ryhmään Sweetserin suorittaman faktori-analyttisen tutkimuksen ensimmäisen faktorin mukaan. Tämä faktori on sosioekonomisen aseman faktori. Siinä saavat suuria faktoripisteitä yläluokan kaupunginosat, joiksi lasketaan kaikki ylimmäiseen kvarttiiliin faktoripistemäärän mukaan kuuluvat kaupunginosat 1, 2, 3, 6, 7, 9, 13, 14, 15, 16, 18, 29, 30, 31 ja 42. Seuraavan kvarttiiliin kuuluvia kaupunginosia kutsutaan tässä tutkimuksessa keskiluokan kaupunginosiksi. Ne ovat 4, 5, 8, 25, 28, 32, 43, 44, 45, 49 ja 54. Viimeksi mainittu ei tosin kuulunut Sweetserin tutkimukseen, koska tämä kaupunginosa on liitetty vasta myöhemmin kaupunkiin. Mutta sen on katsottava kuuluvan lähinnä tähän ryhmään.

Kolmanteen kvarttiiliin kuuluvia kaupunginosia (11, 20, 21, 23+27, 33, 34, 36, 37, 46 ja 52) kutsutaan työläiskaupunginosiksi ja neljälteen kvart-

tiiliin kuuluvia (10, 12, 17, 22, 24, 35, 38, 39, 40, 41 ja 47) alimman kerroksen kaupunginosiksi. Sweetserin tutkimuksessa ovat kaupunginosat n:o 26, 48, 50 ja 51 jätetty analyysin ulkopuolelle, koska ne poikkeavat suuresti muista kaupunginosista. Siksi niitä ei luokiteltu tässä tutkimuksessa mihinkään ryhmään.³

Taulukossa 4 on laskettu kunkin valtuutetun suhteellinen kannatus hänen koko kaupungin alueella saamastaan kannatuksesta neljässä kaupunginosaryhmässä. Tästä ilmenee, mihin kaupunginosaryhmään kunkin kannatus jakautuu. Samassa taulukossa on valtuutettujen keskimääräinen kannatus, mikä osoittaa valtuutetun kussakin äänestysalueessa saaman keskimääräisen kannatuksen. Valtuutetun kannatuksen hajonta osoittaa hänen kannatuksensa keskittymisen joihinkin harvoihin äänestysalueisiin (suuri hajonta) tai tasaiseen hajontaan kaikkiin äänestysalueisiin (pieni hajonta). Jotta kannatukseltaan suuresti poikkeavia valtuutettuja voitaisiin verrata, on laskettu variaatiokerroin. Sillä voidaan verrata eri valtuutettujen kannatuksen hajontaa.

Eniten ääniä saaneiden valtuutettujen kannatus näyttää taulukon 4 tulosten pohjalta olleen selvästi tasaisemmin jakautunutta kuin vähemmän kannatusta saaneiden valtuutettujen. Kannatukseltaan tasaisin on Tuomi-oja. Muita hyvin tasaisen kannatuksen saaneita valtuutettuja ovat V. Venamo, Paavola, Taipale, V. Leskinen, Puntila, Aro, Klemola ja Karkinen.

Epätasaisin kannatus on Sdp:n Laurilalla ja selvästi seuraavana tässä suhteessa on saman puolueen valtuutettu Ukkola. Muut huomattavan epätasaisen kannatuksen omaavat valtuutetut ovat Jokinen (Skdl), Heikkonen (Kok), Korvenheimo (Kok), Penttinen (Kok), Saukkonen (Kok), Katajavuori (Kok), Vainikainen (Kok) ja Witting (Rkp).

Sosiaalidemokraattien ja Lkp:n valtuutettujen kannatus on yleensä hyvin tasaista, Skdl:n valtuutettujen tasaisen ja epätasaisen kannatuksen välimailloilla ja Rkp:n ja Kok:n valtuutettujen kannatus sitä vastoin epätasaista.

Tarkasteltaessa valtuutettujen kannatuksen jakautumista eri kaupunginosaryhmiin on otettava huomioon, että nämä ryhmät eivät ole asukasmäärältään yhtä suuria. Annetut äännet jakautuvat kaupunginosaryhmien kesken seuraavasti: yläluokan kaupunginosat 40.0 %, keskiluokan kaupunginosat 27.1 %, työläiskaupunginosat 18.5 % ja alimman kerroksen kaupunginosat 18.5 %. Luokituksen ulkopuolelle jää 0.8 % kaikista annetuista äänistä. Tällöin vain ao. prosenttiluvun kysymyksessä olevassa kaupunginosaryhmässä ylittävät valtuutetut ovat saaneet tässä ryhmässä keskimääräistä enemmän kannatusta.

Rkp:n Wittingin kannatuksesta on suurin osa keskittynyt yläluokan kaupunginosiin, 74.2 %, mikä on suurin ko. arvo. Suhteellisesti vähiten hen-

Taulukko 4 Valtuutettujen keskimääräinen kannatus äänestysalueittain sekä sen hajonta että variaatiokerron ja kannatuksen prosentuaalinen jakautuminen eri kaupunginosaryhmiin

	A	B	C	I	II	III	IV
1. Vennamo V.	43.3	17.6	0.41	29.6	25.9	19.1	24.6
2. Palmroth	2.1	1.9	0.91	46.8	22.9	15.5	14.8
3. Vennamo P.	1.8	1.6	0.89	31.1	26.4	19.0	23.1
4. Willberg	1.2	1.2	1.00	31.5	27.8	17.3	23.0
5. Loikkanen	2.5	2.0	0.80	44.4	20.4	15.2	19.6
6. Appelqvist	8.7	6.9	0.79	56.2	25.1	9.3	9.0
7. Ehnrooth	54.5	37.4	0.69	54.6	24.4	12.0	8.5
8. Juthas	4.7	5.4	1.15	45.1	30.8	15.1	8.6
9. Laurent	6.9	7.2	1.04	55.5	25.7	13.0	5.6
10. Londen	5.3	6.2	1.07	68.0	21.2	7.0	3.3
11. von Martens	12.2	8.1	0.66	49.0	24.7	14.8	10.9
12. Melin	26.6	19.5	0.73	56.7	25.5	10.3	7.2
13. Procopè	4.7	4.5	0.96	59.2	23.0	11.1	6.7
14. Witting	7.8	9.6	1.23	74.2	17.8	5.4	2.4
15. Zilliacus	13.5	10.0	0.74	53.5	26.0	12.0	8.1
16. Aro	33.7	15.4	0.46	40.6	28.2	16.5	14.1
17. Berner	4.8	3.2	0.67	39.7	34.6	14.5	10.5
18. Kalliala	5.7	3.9	0.68	34.6	28.4	15.7	20.8
19. Klemola	10.5	5.1	0.49	38.6	28.0	17.0	16.1
20. Loppi	4.8	3.1	0.65	43.8	28.1	14.3	13.2
21. Mäkinen-Ollinen	4.4	2.9	0.66	44.1	26.7	14.8	13.6
22. Paavola	11.7	4.9	0.42	36.6	28.0	18.0	16.4
23. Tarjanne	20.0	10.8	0.54	47.5	26.2	14.5	11.5
24. Ahla	3.1	2.9	0.94	60.9	24.6	8.5	5.7
25. Apajalahti	6.9	4.0	0.58	43.9	28.2	14.7	12.5
26. Hara	11.5	9.8	0.85	59.2	21.9	11.4	7.1
27. Heikkonen	4.8	8.9	1.85	22.3	35.7	16.6	16.8
28. Holkeri	52.8	28.3	0.54	50.4	25.2	11.5	12.4
29. Ilaskivi	107.1	63.5	0.59	54.2	23.4	12.4	9.2
30. Juhola	3.4	3.7	1.09	56.6	20.5	14.4	7.9
31. Katajamäki	3.2	2.4	0.75	39.7	30.9	13.3	15.8
32. Katajavuori	7.3	9.2	1.26	57.0	23.0	9.6	10.2
33. Korvenheimo	3.3	6.1	1.85	38.6	31.4	10.3	8.7
34. Larmola	3.1	3.3	1.06	61.3	21.1	10.0	7.1
35. Liinpää	4.4	4.7	1.07	57.6	26.9	10.7	4.6
36. Pettinen	6.6	11.4	1.72	31.5	23.3	26.4	18.8
37. Poukka	3.9	4.2	1.08	65.1	23.2	7.7	3.9
38. Pusa	3.9	4.4	1.13	57.4	22.0	11.5	7.6
39. Rahkamo	10.5	6.7	0.64	52.3	24.9	12.7	9.6
40. Raveala	9.6	8.4	0.88	59.2	22.7	10.4	7.2
41. Saari	6.4	5.1	0.80	60.2	22.4	10.6	6.3
42. Saukkonen	5.8	7.6	1.31	67.4	14.7	11.0	6.6

43.	Vainikainen	5.5	6.8	1.24	55.5	20.9	15.6	7.5
44.	Voipio	3.1	2.3	0.74	53.0	21.9	15.4	9.4
45.	Leskinen V.	26.8	12.1	0.45	26.2	28.5	21.1	23.4
46.	Burman	16.2	8.1	0.50	23.9	29.5	22.9	23.2
47.	Paasivuori	29.9	15.8	0.53	25.1	25.6	22.8	25.5
48.	Karkinen	20.9	10.2	0.49	27.4	29.2	20.0	22.8
49.	Puntila	12.9	5.9	0.46	33.3	30.1	18.6	17.2
50.	Salo	8.2	4.6	0.56	30.2	31.3	17.0	21.1
51.	Tuomioja	55.0	21.8	0.40	27.6	28.2	19.1	24.4
52.	Rantala	2.9	2.9	1.00	26.0	31.9	21.5	20.3
53.	Airola	3.6	2.4	0.67	32.2	27.0	19.0	21.5
54.	Taipale	14.0	6.1	0.44	40.3	25.3	16.2	17.6
55.	Ukkola	3.5	8.6	2.46	15.7	20.8	22.3	40.5
56.	Tuomi	2.9	2.8	0.97	27.2	33.7	18.8	18.6
57.	Leskinen A. K.	2.8	3.3	1.18	33.8	28.8	18.3	18.5
58.	Vuorela	7.7	4.7	0.61	27.1	29.5	21.2	21.8
59.	Sänkiaho	3.8	2.7	0.71	26.1	33.7	16.4	23.0
60.	Laurila	2.9	11.0	3.80	13.1	8.9	9.4	68.4
61.	Salmela	3.3	2.4	0.73	22.6	31.0	23.7	22.4
62.	Närhi	3.3	3.4	1.03	23.9	27.1	25.1	23.6
63.	Lehtokoski	4.5	3.0	0.67	28.7	22.6	23.0	24.7
64.	Syrjänen	4.3	3.5	0.81	21.2	31.0	22.6	24.3
65.	Norrmén	4.8	3.9	0.81	33.0	37.3	12.6	16.3
66.	Leivo-Larsson	15.2	7.8	0.51	24.3	27.6	20.9	26.2
67.	Antikainen	6.3	6.1	0.97	13.9	27.5	20.0	37.9
68.	Donner	4.7	3.0	0.64	25.5	25.3	23.3	25.0
69.	Hautala	4.6	4.4	0.96	15.1	26.6	25.5	32.6
70.	Hyvönen	13.1	9.7	0.74	16.1	29.4	22.7	31.0
71.	Jokinen	4.9	9.2	1.88	7.9	18.6	22.2	51.0
72.	Kilpi	8.8	5.6	0.64	22.8	26.9	22.7	26.9
73.	Laine	16.8	12.5	0.74	15.6	28.4	21.4	32.9
74.	Meltti	7.1	5.5	0.77	17.1	28.9	24.3	29.0
75.	Peltola	5.8	3.9	0.67	22.3	27.9	22.1	26.9
76.	Saarnio	8.1	6.1	0.75	17.5	25.2	22.9	33.6
77.	Tuominen	10.4	10.4	1.00	15.3	23.8	29.8	30.7

A = keskimääräinen kannatus äänestysalueittain

B = kannatuksen hajonta äänestysalueittain

C = kannatuksen variaatiokerroin ($C = \frac{B}{A}$)

I = yläluokan kaupunginosissa saamansa kannatuksen prosenttinen osuus valtuutetun koko kannatuksesta

II = keskiluokan kaupunginosissa saamansa kannatuksen prosenttinen osuus valtuutetun koko kannatuksesta

III = työläiskaupunginosissa saamansa kannatuksen prosenttinen osuus valtuutetun koko kannatuksesta

IV = alimman kerroksen kaupunginosissa saamansa kannatuksen prosenttinen osuus valtuutetun koko kannatuksesta

kilökohtaista kannatusta yläluokan kaupunginosissa sai Skdl:n Jokinen 7.9 %. Wittingin jälkeen eniten yläluokan kaupunginosissa kannatusta saaneena on saman puolueen Londen. Muut valtuutetut, jotka saavat henkilökohtaisesta kannatuksestaan yli 60 % tässä kaupunginosaryhmässä, kuuluvat kaikki kokoomukseen. He ovat Saukkonen 67.4 %, Poukka 65.1 %, Larmola 61.3 %, Ahla 60.9 % ja Saari 60.2 %. Yleensäkin Kok:n ja Rkp:n valtuutetut saavat yli puolet äänistään yläluokan kaupunginosista. Vasemmiston valtuutetut saavat kannatuksestaan vain n. 20 % tästä kaupunginosaryhmästä suurimpana poikkeuksena kuitenkin Sdp:n Taipale 40.3 %. Taipaleen lisäksi vasemmistosta viisi muuta valtuutettua saa tässä ryhmässä yli 30 % äänistään. Nämä kaikki ovat sosiaalidemokraatteja.

Keskiluokan kaupunginosissa saa suhteellisesti eniten kannatusta Norrmén 37.3 % ja vähiten Laurila 8.9 %. Yllättävintä tässä on se, että kummatkin ovat sosiaalidemokraatteja, kun taas muissa kaupunginosaryhmissä suhteellisesti eniten ja vähiten kannatusta saaneet valtuutetut kuuluvat toisistaan suuresti poikkeaviin puolueisiin. Norrménin jälkeen keskittyi eniten tähän ryhmään seuraavien valtuutettujen kannatuksesta: Heikkonen (Kok) 35.7 %, Berner (Lkp) 34.6 %, Sänkiäho (Sdp) 33.7 %, Tuomi (Sdp) 33.7 %, Rantala (Sdp) 31.9 %, Korvenheimo (Kok) 31.4 %, Salo (Sdp) 31.3 %, Syrjänen (Sdp) 31.0 %, Juthas (Rkp) 30.8 % ja Puntila (Sdp) 30.1 %. Nämä ovat ainoat valtuutetut, joiden kannatuksesta yli 30 % tuli keskiluokan kaupunginosista. Ottamalla huomioon, että keskiluokan kaupunginosissa annettiin kaikista äänistä 27.1 %, ei tässä kaupunginosaryhmässä tapahtunut läheskään niin selvää äänten keskittymistä tietyille tai tietyn puolueen valtuutetuille kuin esimerkiksi yläluokan kaupunginosissa. Koska myös suhteellisesti paljon kannatusta tässä kaupunginosaryhmässä saaneet valtuutetut kuuluvat moneen eri puolueeseen, on tämä osoituksena siitä, että keskiluokkaan kuuluvat äänestävät monia eri puolueita.

Työläiskaupunginosiin keskittyi eniten Skdl:n Tuomisen kannatuksesta, 29.8 %, ja vähiten Wittingin (Rkp), 5.4 %. Tuomisen lisäksi saavat tässä ryhmässä yli 25 % henkilökohtaisesta kannatuksestaan vain kolme muuta valtuutettua, Pettinen (Kok) 26.4 %, Hautala (Skdl) 25.5 % ja Närhi (Sdp) 25.1 %. Näiden lisäksi kylläkin peräti 20 valtuutettua saa tässä ryhmässä yli 20 % kannatuksestaan, mikä on tuntuvasti suurempi kuin ryhmän osuus kaikista annetuista äänistä, 16.6 %.

Vasemmiston valtuutettujen kannatus keskittyi huomattavasti enemmän työläiskaupunginosiin kuin porvariston, erityisesti Kok:n ja Rkp:n valtuutettujen, kuten arvata saattoi. Lisäksi vennamolaisten kannatuksesta tuli suuri osa tälle alueelle lukuunottamatta Palmrothia.

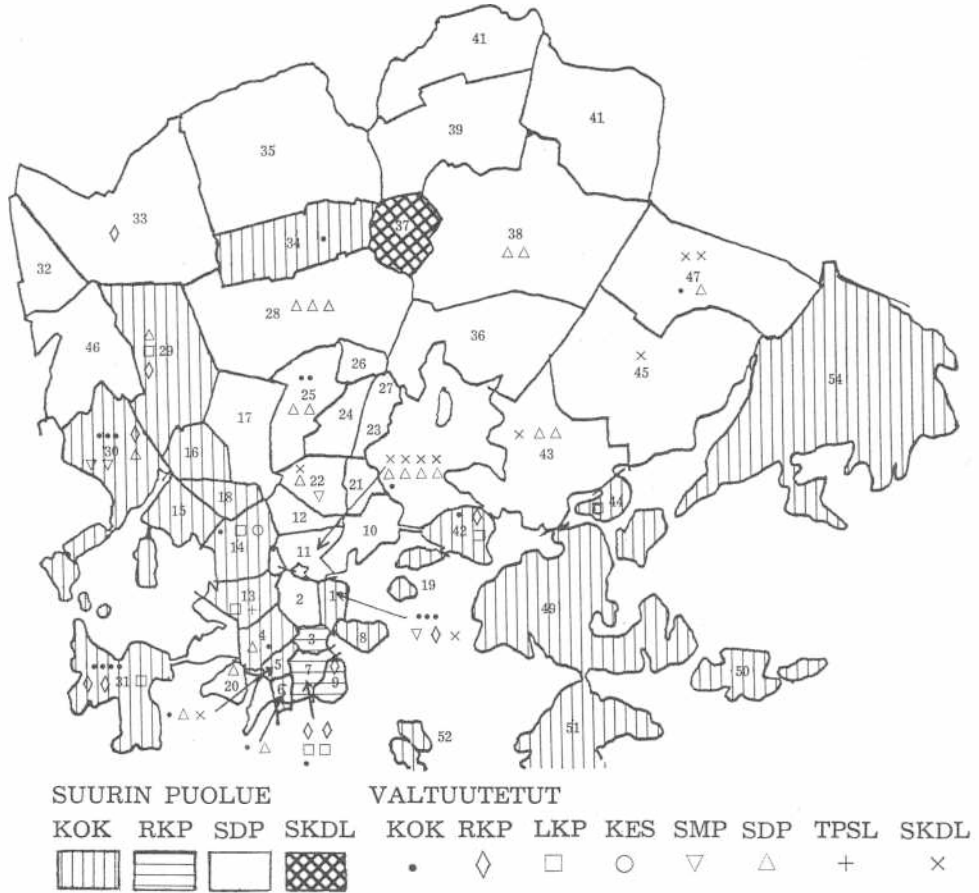
Alimman kerroksen kaupunginosissa, joista suurin osa sijaitsee liitosalueella, annettiin kaikista äänistä vain 18.5 %, mistä huolimatta Sdp:n Laurila saa kannatuksestaan peräti 68.4 % tästä kaupunginosaryhmästä. Tämä on suurin kannatuksen keskittyneisyyden aste eri kaupunginosaryhmissä, kun otetaan huomioon äänten jakautuminen eri ryhmiin, sillä Wittingin osuus hänen henkilökohtaisesta kannatuksestaan on yläluokan kaupunginosissa 74.2 %, mutta poikkeaa alueen kaikkien annettujen äänien osuudesta vain 34.2 % (74.2—40.0), kun vastaava arvo Laurilalla on 49.9 %. Vähiten henkilökohtaisesta kannatuksesta keskittyy alimman kaupunginosaryhmään valtuutettu Wittingillä (Rkp) 2.4 %.

Laurilan jälkeen keskittyy eniten valtuutettu Jokisen (Skdl) kannatus alimman kerroksen kaupunginosaan 51.0 %, minkä lisäksi myös Sdp:n Ukkolan kannatuksesta yli 40 % keskittyy tähän ryhmään (40.5 %). Näiden kolmen valtuutetun lisäksi saa kuusi muuta valtuutettua kannatuksestaan yli 30 % tästä ryhmästä. Nämä ovat Antikainen (Skdl) 37.9 %, Saarnio (Skdl) 33.6 %, Laine (Skdl) 32.9 %, Hautala (Skdl) 32.6 %, Hyvönen (Skdl) 31.0 % ja Tuominen (Skdl) 30.7 %. Kuten edellä olevien valtuutettujen puoluekannasta käy ilmi, saavat Skdl:n ja muidenkin vasemmistopuolueiden valtuutetut suhteellisesti enemmän kannatuksestaan tästä kaupunginosaryhmästä kuin Rkp:n ja Kok:n valtuutetut.

Valtuutettujen asuinpaikan vaikutus kannatukseen

Eräissä äänestyskäyttäytymistä kartoittavissa tutkimuksissa on löydetty selvä riippuvuus ehdokkaan asuinpaikan ja kannatuksen välillä. Usein ehdokkaan kannatus keskittyy juuri hänen asuinpaikalleen ja sen lähiympäristöön.⁴

Kartasta 1 käy ilmi, että valtuutettujen asuinpaikat ovat keskittyneet joihinkin harvoin kaupunkiin ja vastaavasti on lukuisia kaupunginosia, joissa ei ole yhtään valtuutettua. Kallion kaupunginosassa (11) asuu eniten valtuutettuja, yhteensä 9 kappaletta. Useimmat valtuutetut asuvat kaupunginosassa, jossa valtuutetun oma puolue saa suhteellisen suuren kannatuksen. Erityisesti porvariston ja vasemmiston valtuutetut asuvat joitakin poikkeuksia lukuunottamatta kaupunginosissa, joissa jokin porvari- tai vasemmistopuolue on suurimpana. Vasemmistolaisista valtuutetuista asuu kahdeksan porvaripuolueen dominoimassa kaupunginosassa. Näistä kahdeksasta viisi on sosiaalidemokraatteja, nimittäin Lehtokoski, V. Leskinen, Sänkiäho, Taipale ja Tuomioja, kaksi kansandemokraattia, Donner ja Peltonen ja Tpsl:n Leivo-Larsson. Porvarillisista kuusi valtuutettua asuu

Kartta 1 Kaupunginosat suurimman puolueen mukaan ja valtuutettujen asuinpaikka kaupunginosittain

Sdp:n dominoimassa kaupunginosassa, kokoomuksesta neljä, Heikkonen, Helkeri, Korvenheimo ja Vainikainen sekä Rkp:n Laurent ja vennamolaisen Willberg.

Taulukossa 5 on lähemmin eriteltyinä kunkin valtuutetun kannatus koko kaupungissa ja asuin kaupunginosassaan. Vertaamalla valtuutetun suhteellista kannatusta koko kaupungissa ja asuin kaupunginosassaan sekä suhteessa kaikkiin ääniin että vain puolueensa kannatukseen saadaan selville hänen kannatuksensa keskittyminen asuin kaupunginosaansa tai muihin kaupunginosiin. Taulukossa 5 esiintyvistä kahdesta erotuksesta, joista toinen on laskettu valtuutetun koko kaupungissa saamaan suhteellisen kannatuksen ja asuin kaupunginosassa saamansa suhteellisen kannatuksen

välillä sekä toinen koko kaupungissa vaaliliittonsa äänistä saamansa prosenttisen osuuden ja vastaavan asuin-kaupunginosassaan saamansa osuuden välillä.

Kummankin erotuksen ollessa negatiivisia on valtuutettu saanut asuin-kaupunginosansa kaikista äänistä sekä puolueensa äänistä pienemmän osuuden kuin koko kaupungin alueella. Suuret positiiviset arvot puolestaan osoittavat, että valtuutetun kannatus on keskittynyt hänen asuin-kaupunginosaansa.

Taulukosta 5 selviää, että suurin osa valtuutetuista saa asuin-kaupunginosaansa huomattavasti enemmän kannatusta kuin koko kaupungin alueella. Vain yhdeksällä valtuutetulla on asuin-kaupunginosaansa saama suhteellinen kannatus kaikista äänistä ja puolueensa kannatuksesta laskettuna pienempi kuin koko kaupungissa. Nämä valtuutetut ovat V. Vennamo (Smp), Juthas (Rkp), von Martens (Rkp), Kalliala (Lkp), Rahkamo (Kok), Tuomi-oja (Sdp), A. Leskinen (Sdp), Sänkiäho (Sdp) ja Peltola (Skdl). Eräitä poikkeuksia lukuunottamatta nämä valtuutetut ovat niitä, jotka asuvat poliittisesti »vieraassa» ympäristössä eli jonkun muun kuin oman puolueensa dominoimassa kaupunginosassa.

Samasta taulukosta ilmenevät myös joidenkin kaupunginosien »keisarit», jotka saavat huomattavasti enemmän kannatusta omalla alueellaan kuin koko kaupungissa. Selvin tällainen on kokoomuksen Pettinen, joka Pakilassa sai kokoomuksen äänistä 21.9 %, mutta koko kaupungissa vain 1.8 %, joten erotukseksi tulee kokonaista 20.1 %. Samoin Holkeri hallitsi melkein yhtä suvereenisesti kokoomuksen osalta Mellunkylää, jossa hän sai puolueensa äänistä 28.6 % vastaavan luvun ollessa koko kaupungissa 14.5 %. Mellunkylässä on myös Skdl:llä vahva mies, nimittäin valtuutettu Jokinen, jonka osuus Skdl:n äänistä oli täällä 13.0 % ja koko kaupungissa 2.6 %.

Malmilla on Sdp:llä kaksi vahvaa nimeä, Laurila ja Ukkola. He saivat tässä kaupunginosassa 10.3 % ja 7.5 % Sdp:n äänistä vastaavien lukujen oltua koko kaupungissa 0.8 % ja 0.9 %. Tarkastelemalla äänestysaluekohtaisia tuloksia selviää tämä kahden huipun ongelma. Ukkolan kannatus on keskittynyt Pihlajamäkeen ja Laurilan Malmin ja Tapaninkylän raja-alueelle, kummankin kaupunginosan puolelle, joten näillä saman puolueen edustajilla ei ole keskinäistä kiistaa kannattajista tässä kaupunginosassa.

Kokoomuksen Heikkosta voidaan pitää Käpylän »keisarina», sillä täällä hänen osuutensa puolueen saamista äänistä on 8.7 % ja koko kaupungissa 1.3 %. Ruotsalaisten Laurent on oman puolueensa »kova nimi» Etelä-Kaarrelassa, jossa hänen osuutensa puolueensa kannatuksesta on 9.9 % sen ollessa koko kaupungissa 3.9 %.

Taulukko 5 Valtuutettujen äänimäärä Helsingissä ja asuinkaupunginosassaan, koko kaupungissa ja asuinkaupunginosassaan vaaliliittonsa kannatuksesta saamiensa prosenttisten osuuksien erotus ja sama kaikista äänistä saamastaan suhteellisesta kannatuksesta sekä vaaliliittonsa suhteellinen kannatus valtuutetun asuinkaupunginosassa

	A	B	C	D	E	F
1. Vennamo V.	8 494	30	233	—5.5	—1.2	3.1
2. Palmroth	409	1	22	3.8	.1	4.7
3. Vennamo P.	382	30	19	1.8	.0	3.1
4. Willberg	253	22	11	.7	.0	4.9
5. Loikkanen	499	14	30	2.3	.0	1.6
6. Appelqvist	1 718	9	34	1.5	1.5	34.3
7. Ehnrooth	11 015	1	349	—1.9	1.3	17.7
8. Juthas	956	29	33	—1.0	—1.1	12.6
9. Laurent	1 379	33	80	6.0	.8	13.5
10. Londen	1 072	7	95	.7	.7	28.8
11. von Martens	2 498	31	100	—2.4	—0.1	18.4
12. Melin	5 230	30	455	3.6	1.6	18.7
13. Procopé	951	7	74	.2	.5	28.8
14. Witting	1 565	31	134	1.7	.5	18.4
15. Zilliacus	2 663	42	66	3.5	1.2	20.0
16. Aro	6 614	49	126	1.0	.9	13.7
17. Berner	937	42	27	4.1	.5	12.2
18. Kalliala	1 097	13	39	—0.7	—0.1	10.6
19. Klemola	2 072	29	152	—0.3	.2	13.7
20. Loppi	955	14	55	.2	.0	11.1
21. Mäkinen-Ollinen	886	7	29	.7	.0	8.7
22. Paavola	2 303	7	68	.8	—0.1	8.7
23. Tarjanne	3 928	31	281	4.6	.9	12.9
24. Ahla	627	6	8	1.1	.3	27.2
25. Apajalahti	1 387	1	54	.5	.3	32.4
26. Hara	2 280	31	286	3.1	1.6	38.2
27. Heikkonen	956	25	114	7.4	1.7	24.2
28. Holkeri	10 383	47	460	14.1	2.0	19.7
29. Ilaskivi	20 910	30	1 953	3.7	7.4	44.8
30. Juhola	644	31	85	.9	.4	38.2
31. Katajamäki	630	14	41	—0.1	.0	33.5
32. Katajavuori	1 508	31	316	4.8	2.1	38.2
33. Korvenheimo	640	25	71	4.5	1.0	24.2
34. Larmola	630	4	20	.4	.1	25.5
35. Liinpää	879	1	41	.6	.3	32.4
36. Pettinen	1 311	34	230	20.1	5.4	26.8
37. Poukka	781	42	29	1.1	.7	42.7
38. Pusa	774	30	118	.9	.6	44.8
39. Rahkamo	2 090	5	38	—0.5	—0.1	24.5
40. Raveala	1 934	31	230	2.3	1.2	38.2

41.	Saari	1 295	7	71	1.1	.3	27.5
42.	Saukkonen	1 176	30	254	2.6	1.5	44.8
43.	Vainikainen	1 123	11	106	2.1	.2	16.3
44.	Voipio	626	1	30	.5	.2	32.4
45.	Leskinen V.	5 270	30	156	1.4	— .6	13.2
46.	Burman	3 176	11	301	.4	.5	34.3
47.	Paasivuori	5 898	25	155	.3	.8	33.0
48.	Karkinen	4 061	20	81	.7	.3	26.6
49.	Puntila	2 544	25	86	1.2	.7	33.0
50.	Salo	1 621	43	140	1.0	.5	32.6
51.	Tuomioja	10 768	6	36	— .4	— 1.2	17.0
52.	Rantala	582	28	73	1.1	.3	29.8
53.	Airola	716	11	66	.0	.1	34.3
54.	Taipale	2 754	5	96	2.2	.4	23.5
55.	Ukkola	681	38	154	6.6	2.3	34.5
56.	Tuomi	589	22	25	— .0	.0	35.8
57.	Leskinen A. K.	550	43	29	— .0	— .1	32.6
58.	Vuorela	1 509	28	110	.7	.3	29.8
59.	Sänkiaho	753	29	33	— .2	— .0	23.7
60.	Laurila	571	38	210	9.5	3.3	34.5
61.	Salmela	663	11	86	.4	.2	34.3
62.	Närhi	650	11	87	.5	.2	34.3
63.	Lehtokoski	902	4	25	.5	.1	22.8
64.	Syrjänen	839	28	89	1.1	.4	29.8
65.	Norrmén	939	47	43	.2	.1	32.7
66.	Leivo-Larsson	3 006	13	89	4.3	— .3	1.2
67.	Antikainen	1 249	47	111	4.2	.9	18.3
68.	Donner	928	1	24	1.5	.0	9.1
69.	Hautala	930	11	119	.6	.3	22.0
70.	Hyvönen	2 572	43	202	3.3	.6	15.5
71.	Jokinen	983	47	194	10.4	2.0	18.3
72.	Kilpi	1 774	11	193	.3	.4	22.0
73.	Laine	3 322	22	263	3.6	1.9	25.3
74.	Meltti	1 404	45	102	.2	.1	17.1
75.	Peltola	1 381	5	26	— .2	— .0	11.9
76.	Saarnio	1 598	11	156	— .1	.3	22.0
77.	Tuominen	2 040	11	297	2.3	.9	22.0

A = valtuutetun kokonaismäärä

B = valtuutetun asuin kaupunginosan numero

C = valtuutetun äänimäärä asuin kaupunginosassaan

D = prosenttinen osuus vaaliliittonsa kannatuksesta asuin kaupunginosassaan — prosenttinen osuus vaaliliittonsa kannatuksesta koko kaupungissa

E = prosenttinen osuus kaikista äänistä asuin kaupunginosassaan — prosenttinen osuus kaikista äänistä koko kaupungissa

F = valtuutetun vaaliliiton suhteellinen kannatus hänen asuin kaupunginosassaan

Eri puolueiden »kaupunginosakeisarit» esiintyivät kunnallisvaaleissa etupäässä liitosalueella, missä ollaan innokkaita ajamaan »omaa miestä» valtuustoon, jotta tämän kaupunginosan kehittämisessä tulisi näin ollen myös paikallinen edustus paremmin kuuluville. Kantakaupungin jo kehittyneissä ja valmiiksi rakennetuissa kaupunginosissa ei tällaista tarvetta esiinny yhtä paljon kuin liitosalueella.

Lopuksi

Pelkästään ehdokkaita ja heidän kannatustaan kartoittava tutkimus yhdessä kaupungissa jää osin pelkäksi »juorupalstaksi». Vastaavan tutkimuksen tekeminen useissa muissa kunnissa ei ainoastaan laajentaisi tietomäärää, vaan avaisi ovia myös teoreettiselle pohdiskelulle. Tämäntapaisilla vertailevalla perustalla olevilla tutkimuksilla pystytään antamaan vastaus varsin pitkään poliittisen ekologian piirissä pohdittuun ongelmaan: mikä on poliittisten persoonallisuuksien vaikutus puolueiden kannatukseen.

LÄHDEVIITTEET

- 1 Pesonen Pertti, Valtuutus kansalta, Vammala 1965, s. 323.
- 2 Uberla K., Faktorenanalyse, Heidelberg 1968, s. 127—129.
- 3 Sweetser Frank L., Helsingin ekologinen erilaistuminen vuonna 1960, Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä 7—8/1966, s. 221.
- 4 Pesonen Pertti, mt. s. 322—331 ja Key V. O. Jr., Southern Politics, New York 1961, s. 37—41.